

Gazetemizin kuruluşunun 22 nci yıldönümü

İradei Milliye - Hâkimiyeti Milliye - Ulus Atatürk, Ulus'un büyük babası olan İradei Milliye gazetesini 22 yıl önce bugün Sivas'ta kurmuştu...

Bugün, millî istiklâl ve inkılâp tarihinde hizmet görmüş bir tesîsin kuruluşunun yıldönümüdür. Bu tesîsin bugün adı "ULUS" tur; 1919 Eylülünün 14 üncü günü Mustafa Kemal tarafından Sivas'ta kurulmuştur.

Millî mücadelede parolası, "Ya istiklâl, ya ölüm!", suurumuz sarar ve dışa karşı savaşın, parçalanmaz ve ayrılmaz Türk vatanının mukaddes müdâfaası ve muvazemet kararı yüreklerimizi tutuştururken, hür ve müstakil Türk devletinin müstakbel iç rejimi de "İradei Milliye" nin hâkim kılınması suretiyle Erzurum kongresinin ana mükerreratında yer alıyor, bu suretle milliyetçi ve halkçı devletin temeli atılıyordu.

"İradei Milliye" ihtilâlin parolası idi.

Sivas şehri, inkılâp tarihinde mühim hâdiselere sahne olmuştur; 19 Mayıs 1919 da Samsun'a çıkan Mustafa Kemal, 27 Haziran 1919 da Sivas'a gelmiş, burada kısa bir müddet halkın vatan aşkıyle çarpan nabzını tutup heyecanını arttırdıktan sonra Erzurum'a geçmiş, Erzurum kongresini müteakip Anadolu ve Rumeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyetini kurarak bütün vatanın kurtuluşunu hazırlamak arzıyla 2 Eylül 1919 da gene Sivas'a dönmüştü.

Sivas kongresi daha önceden hazırlanmış için, aynı döndüncü günü açılmıştır. Mustafa Kemal Sivas'a geldiği zaman, kafasında çizdiği büyük kurtuluş hareketinin programında her vasyaya ayrı ayrı yer verirken, kongrenin fikirlerini yayacak bir gazete nin nesrine de hususî bir ehemiyet atfediyordu ve etrafındaki sayılı vatansever topluluğunu muhtelif işlerle vazifelendiriyordu.

Kongre açıldandan, bir gün önce, çıkarılacak gazete ile meşgul olabilecek münasip bir zatın kendisine tanımlanması Sivas'ın ileri gelenlerinden istedi. Bu zevat bu iş için, idadiyi bitirmiş ve bitirdiği mektebin ileri sınıflarına ders verme liyakatini göstermiş genç bir hemşirelerini Mustafa Kemal'e tavsiye ettiler; bu zat o zaman 22 yaşında olan Demircioğlu Selâhattin'dir.

Millî hareketin parolasını gazeteye ad olarak veren gene Mustafa Kemal'dir; imtiyazın Selâhattin tarafından alınması ve mesul müdürlüğünün gene bu zat tarafından deruhte edilmesini kendileri tensip etmiştir. "İradei Milliye" yi hâkim kılmak kurtuluş hareketinin başlıca gayelerinden biri olduğuna göre, gazeteyle, "İradei Milliye" adı verilmiş ve ilk nüshası bin bir mahrumiyet içinde 14 Eylül 1919 günü Sivas'ta çıkmıştır.

Bugün aramızda bulunan Demircioğlu Selâhattin, soyadıyla Selâhattin Ulusalerik, o güne ait hatıralarını anlatırken, "İradei Milliye" yi neçin kongrenin açıldığı tarihten ancak on gün sonra çıkarabildiğini yanı başımızdaki sünütlerdaki sözlerinde izah edecektir.

Türkün ana yurunda istiklâl ve hâkimiyetini, Anadolu'nun hâkim sesi olarak lanaha haykaran "İradei Milliye" bütün memlekette bayrak gibi elden ele dolaydı, ısgal altındaki vatan parçaları rında bir millî sır gibi göğüslerde taşı-

"...Büyük kararların heyecanlarını ilk önce hep onun dilinden işittik. Hâkimiyeti Milliye, inkılâbın canlı bir âbidesidir." - İ. İNÖNÜ

İradei Milliye gazetesinin kuruluşunun 22 nci yıldönümü... (The rest of the text in this block is a transcription of the main article, which is already present in the left column, but I will transcribe it here to complete the task.)

İradei Milliye gazetesinin kuruluşunun 22 nci yıldönümü... (The rest of the text in this block is a transcription of the main article, which is already present in the left column, but I will transcribe it here to complete the task.)

İradei Milliye gazetesinin kuruluşunun 22 nci yıldönümü... (The rest of the text in this block is a transcription of the main article, which is already present in the left column, but I will transcribe it here to complete the task.)

İstidatını bir an önce alabilmek için yapıp tutuşuyordum. Atatürk de sabırsızlanıyordu. Nihayet, Anadolu ve Rumeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyetinin beyannamesinin muamelesi ikmal edilirken, bir yandan da bizim imtiyazımızı verdiler, "İradei Milliye", terkibinin o zamanın korkak ruhlarına deheset sahibi bu geciktirmenin bir sebebi teşkil ettiği gibi, esasen böyle bir gazeteyle imtiyaz vermek hususunda bir çekin genlikleri bâzır bir şekilde görülmüyordu.

Gazetenin ebadı 30x50 santimetre genişliğinde dört sayfadan ibaretti, başlığı da elde mevcut olan harflerin en büyüğü ile dizilmisti.

İlk başyazıyı Atatürk dikte etmiş ve gazetenin müdürecatıyle her zaman pek yakından alakadâr olmuşlardı.

Gazetemiz baskı bakımından ilk zamanlarda büyük müşküllere uğradı. O sırada Sivas'ta yilâvetin resmî matbaasından başka matbaa yoktu. İradei Milliye'yi basan bu matbaada el ile çevrilen eski bir baskı makinesi, iki kasa harf, ve iki müdürettip vardı. Bu eksik vasıtalarla gazeteyi ancak haftada bir kere çıkarabiliyorduk.

Genç matbaa müdürü Abdülkadir Sözen'in - hâlen Ereğli kaymakamıdır - gerek matbaa, gerek gazete işlerinde geceli gündüzlü çalışması övülmeğe değer. Bu kahraman ve çalışan arkadaşla başmürettip Mahmut ve ikinci mürettip Nâdir'in emekleri çoktur. Bunların isimleri millî matbuat tarihine geçirilmeye layıktır.

Bu vesile ile İrade'e değer bir hatıremiz da anlatayım: aldıkları beş on kuruş yevmiye ile çocuklarının İlaresini zorlukla temin edebilen bu iki çalışan mürettibi bazı fesatçılar ve bozguncular korkutmuşlar:

- Padışaha İsyân mahiyetinde yazılar ile dolu olan İradei Milliye gazetesini çıkarırlar! İsyân beraber mürettipleri de ipe çekeler... demisiler.

Bu sözler üzerine elleri İsten soğuyan bu mürettipleri müdür Abdülkadir ile beraber teşci ve tenvir ettik, dedik ki:

- Tuttuğumuz ve takip ettığımız yoldan başka vatanın kurtuluş yolu yoktur. Eğer vatan kurtulmazsa ne matbaa kalır, ne mürettip. Yurt için çalışanların en büyük mükâfatı vatan olacaktır. Sizler millet yolunda birer kahraman işçilersiniz. Kahramanlar ne menfaat ve ne de korku bilmezler, dedik.

Bu sözler üzerine kendilerine fena telkinlerde bulunurlar! İmet okuyarak sabatın aşkına kadar ve bazan geceleri bile ölümlü ayak üstü çalıştıkları kasalarının başına geçtiler ve eskisi gibi hâletle çalışmaya koyuldular. Eğer bu ilki mürettip İsten çekilsediler, İradei Milliye gazetesinin nesriyatı muhakkak uzun zaman sektye uğrayacaktır.

İlk devred bin kadar nüsha çıkarılan İradei Milliye gazetesine yurdun her tarafından telgraf ve mektuplarla abone talepleri ve tebrikler geldi, büyük alâka ve muhabbet gösterildi. Bunun üzerine baskı sayısı gittikçe arttırdı. Çıkan nüshaların mühim bir kısmını propaganda için her tarafda, Müdafaa-i Hukuk Cemiyetlerine, belediyelere, diğer cemiyet ve halk birliklerine gönderiyorduk. İsgal altındaki yerlerde sansür gazetesinin buralara girmesine mani olduğu için, nafta bашmühdürlüğü, maarif ve ziraat ve evkaf müdürlükleri gibi resmî damgalı zarflar içine koyarak yollamak usulünü tatbik ederdik.

1919 senesinin son haftaları idi, Sivas Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti'ni azasından bazıların matbaada bulundukları bir sırada heyeti temsiliyen Ankara'ya gitmek kararında olduğu duyuldu ve bilvasıta gazetesinin de Ankara'ya nakli için bilvasıta bir emir telâkî etti.

Benden önce cevabını veren Müdafaa-i Hukuk azaları hep bir ağızdan samimî ve niyazkâr bir İlanla muhtin de böyle bir gazeteyle ihtiyacından bahisle bırakılmasını Sivas'ta bir yadigar olarak bırakılmasını Atatürk'ten ricaya karar verdiler.

Önceki haftada bir kere çıkarılan gazete, sonraları haftada iki ve bilhâze gündelik olarak nesredildi. Aynı gaye uğrunda çıkararak 1922 senesi sonuna kadar üç yıl Sivas'ta devam etti.

Nihayet vilâyet matbaasından gazetesinin basılması imkânı olmadı ve yeni bir matbaa açmağa da mall kudretim müsait olmayınca gazeteyi kapadım. Sonraları memuriyetle taşrada İken matbaanın da yandığını ve mevcut nüshaların bu yangında

günü ağılmıştır. Mustafa Kemal Sivas'a geldiği zaman, kafasında çizdiği büyük kurtuluş hareketinin programında her vasıta ayrı ayrı yer verirken, kongrenin fikirlerini yayacak bir gazete-nin nesrine de hususî bir ehemiyet at-fediyordu ve etrafındaki sayılı vatan-sever topluluğunu muhtelif işlerle va-zifelendiriyordu.

Kongre açılmadan, bir gün önce, çı-karılacak gazete ile meşgul olabilecek münasip bir zatın kendisine tanıtılma-sını Sivas'ın ileri gelenlerinden istedi. Bu zevat bu iş için, idadîyî bitirmiş ve bitirdiği mektebin ileri sınıflarına ders verme liyakatini göstermiş genç bir hemşirelerini Mustafa Kemal'e tavsiye ettiler; bu zat o zaman 22 yaşında olan Demircioğlu Selâhattin'dir.

Millî hareketin parolasını gazeteye ad olarak veren gene Mustafa Kemal'dir; imtiyazın Selâhattin tarafından alınmasını ve mesul müdürlüğünün gene bu zat tarafından deruhte edilmesini kendileri tenşip etmiştir. "İradeî Mil-liye"yi hakim kılmak kurtuluş hare-ketinin başlıca gayelerinden biri oldu-ğuna göre, gazeteye, "İradeî Millîye" adı verilmiş ve ilk nüshası bin bir mahrumiyet içinde 14 Eylül 1919 günü Si-vas'ta çıkmıştır.

Bugün aramızda bulunan Demirci-oğlu Selâhattin, soyadı ile Selâhattin Ulusalerek, o güne ait hatıralarını anlatırken, "İradeî Millîye"yi niçin kongrenin açıldığı tarihten ancak on gün sonra çıkarabildiğini yani başmızdaki sütunlardaki sözlerinden izah edecek-tir. Türkün ana yurdunda istiklâl ve hâ-kimiyetini, Anadolu'nun hâkim sesi o-larak cihana haykuran "İradeî Millîye" bütün memlekette bayrak gibi elden ele geçtiği, işgal altındaki vatan parçala-rında bir millî sırt gibi göğüslerde ta-sındı.

Mustafa Kemal heyeti temsiliye ar-kadaşlarıyla birlikte kânuunvevîl içinde bir gün Sivas'tan ayrılarak 27 kânuunvevîl 1919 günü Ankara'ya gel-dikleri zaman, "İradeî Millîye" Sivas'ta kalmış ve vazifesine örada devam etmişti.

"İradeî Millîye"nin başladığı hiz-metin Ankara'da da devamına lüzum vardı. "İradeî Millîye" Sivas'ta kal-dığına göre, Ankara'da çıkarılacak gazetenin adı ne olacaktı? Mustafa Ke-mal, yine gazetenin adını da, inkılâbın gayesinden aldı: Onun bu kararını, 1925 sonlarında bugünkü Ulus matbaa-sının inşa ettirmek ve gazetesini geniş-letmek ile alakadar olduğu günlerin birinde onun dilinden söyle duymuş-tum :

— İradeî Millîye'yi müessir ve faal bulundurmaktaki gaye ne idi, memle-kette milletin hâkimiyetini tesis et-mekten başka bir şey mi? O halde İ-radeî Milîye'nin yerine çıkarılan gazete-nin adı "Hâkimiyeti Millîye" olacaktı.

"İradeî Millîye - Hâkimiyeti Millîye - Ulus" aynı fikirlerin dâvacısı ve hâ-dîmî olarak 22 yıllık hizmetini bugün tamamlıyor.

Bu aziz tesisin ömrü, bir milletin ha-yatında belki pek kısa sayılacak kadar-dır; fakat cihannın yaşadığı baş dön-dürücü fırtınalar dolayısıyla başlı başına bir devir denemek hareketleri ih-tiva eden bir zamanın içinde geçmiş-tir: Bu tesis, millî fedakârlık, cesaret ve kahramanlık devrinin bayrağı olarak yüzlerce fikir adamının vatan uğrun-daki hizmetlerine göksünü açmıştır.

"İradeî Millîye" sine sahip ve "Hâ-kimiyeti Millîye" si kurulmuş bir ha-yatı Türk milleti, asırlarca aramış, bu-nun uğrunda milyonlarca evladını ver-miş, ve ancak bu fedakârlıkların so-nunda ki, devlet kurmanın tadını, ancak içinde bulunduğumuz şu devirde duymuştur ve duyuyor.

Hiç bir millet, hiç bir kimse iddia edemez ki, bu millî hayat ego-istidir; haşâ, bunu reddederiz. Biz, bütün varlığımızı Türk vatanının selâmetine hasretmek şuur ve izaniyle, bu mu-kaddes millî kararımızla da, bugün is-

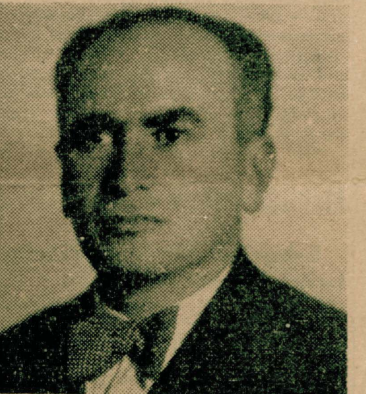
hâkimiyetini, Anadolu'nun hâkim sesi o-larak cihana haykuran "İradeî Millîye" bütün memlekette bayrak gibi elden ele geçtiği, işgal altındaki vatan parçala-rında bir millî sırt gibi göğüslerde ta-sındı.

İradeî Millîye'nin imtiyaz sahibi ve mesul müdürü Bay Sabahattin Ulusalerek

İradeî Millîye'nin imtiyaz sahibi ve mesul müdürü Bay Sabahattin Ulusalerek

İradeî Millîye'nin ilk sayısı

İradeî millîye'nin iki emektarı anlatıyor

İradeî Millîye'nin imtiyaz sahibi ve mesul müdürü Bay Sabahattin Ulusalerek

tiraplar içinde yüzen yüz milyonluk istikballerini; Büyük Şefimizin kud-retli sevk ve idaresinde tuttuğumuz millî kurtuluşun mesalesiyle aydınlatıyoruz.

Bugün "Ulus" çatısı altında "İradeî Millîye - Hâkimiyeti Millîye - Ulus" dâvasına başlanmış ve imtiyazının adımı 14 Eylül 1919 da mahrumiyetlerden doğan bu tesisi genç nesillere daha geniş bir millî hizmet vasıtası olarak devretmek ve burada hiç esaret görmemiş nesil-lerden istikbalin büyük mütefekkir ve istidatlarının yetişmesine yer hazırlamakla büyük haz duyuyoruz.

Nasit ULUG

ve idare için bir fikirler birliği, bir kânuunvevîl içinde bir gün Sivas'tan ayrılarak 27 kânuunvevîl 1919 günü Ankara'ya gel-dikleri zaman, "İradeî Millîye" Sivas'ta kalmış ve vazifesine örada devam etmişti.

"İradeî Millîye"nin başladığı hiz-metin Ankara'da da devamına lüzum vardı. "İradeî Millîye" Sivas'ta kal-dığına göre, Ankara'da çıkarılacak gazetenin adı ne olacaktı? Mustafa Ke-mal, yine gazetenin adını da, inkılâbın gayesinden aldı: Onun bu kararını, 1925 sonlarında bugünkü Ulus matbaa-sının inşa ettirmek ve gazetesini geniş-letmek ile alakadar olduğu günlerin birinde onun dilinden söyle duymuş-tum :

İradeî Millîye'nin imtiyaz sahibi ve mesul müdürü

İradeî millîye'nin iki emektarı anlatıyor

"İradeî Millîye, gazetesi imtiyaz sa-hibi ve mesul mü-dürü B. Salâhaddin Ulusalerek, buğün Dahilliye Vekâleti se-ferberlik müdürü'l-22 inci yıldönümü münesibetlyle hatı-ralarını bize anlat-mak lûtfunda bu-lundular:

— 19 mayıs 1919 İradeî Millîye'nin teslisinin 22 inci yıldönümü münesibetlyle hatı-ralarını bize anlat-mak lûtfunda bu-lundular:

— 19 mayıs 1919 İradeî Millîye'nin teslisinin 22 inci yıldönümü münesibetlyle hatı-ralarını bize anlat-mak lûtfunda bu-lundular:

İradeî Millîye'nin imtiyaz sahibi ve mesul müdürü Bay Sabahattin Ulusalerek

İradeî Millîye'nin imtiyaz sahibi ve mesul müdürü Bay Sabahattin Ulusalerek

ble ötünde ayak üstü çalıstıkları kasala-rının başına geçtiler ve eskisi gibi hare-rette çalışmaya koyuldular. Eğer bu iki mürettep işten çekilseler, İradeî Millîye gazetesinin neşriyatı muhakkak uzun za-man sekette uğrayacaktı.

İlk devred bin kadar nüsha çıkarılan İradeî Millîye gazetesine yurdun her tara-fından telgraf ve mektuplarla abone ta-lepleri ve tebliğler geldi, büyük âlaka ve muhabbet gösterildi. Bunun üzerine başkî sayışı gitkince arttırdı. Çıkan nüshalar mühim bir kısmını propaganda için her tarafa, Müdafaa Hukuk Cemiyetlerine, belediyece, diğer cemiyet ve halk birlik-lerine gönderiyorduk. İşgal altındaki yer-lerde sansür gazetesinin buralara girmesini önlemek için, nafıa başmühendisiğî, maarif ve ziraat ve evkaf müdürükleri gibi resmî damgalı zarflar içine koyarak yollamak usulünü tatbik ederdik.

1919 senesinin son haftaları idi, Sivas Müdafaa Hukuk Cemiyeti Başkanları'nın matbaada buldukları bir sırada heyeti temsiliyenin Ankara'ya gitmek kararında olduğu duyuldu ve bilvasta gazetesinde Ankara'ya nakli için bilvasta bir emir telâkî etti.

Benden önce cevabını veren Müdafaa Hukuk âzaları hep bir ağızdan samimî ve niyazkâr bir lisanla muhitin de böyle bir gazeteye İhtiyacından bahisle gazetesinin Sivas'ta yer yadigar olarak bırakılması Atatürk'ten ricaya karar verdiler.

Önceki haftada bir kere çıkarılan gazete, sonraları haftada iki ve bilâhare gündelik olarak nesredildi. Aynı gaye uğrunda çıkararak 1922 senesi sonuna kadar üç yıl Sivas'ta devam etti.

Nihayet vilâyet matbaasında gazetesinin basılması imkânı olmadı ve yeni bir matbaa açmağa da mal kudretim müsâit ol-mayınca gazeteyi kapadım. Sonraları me-muriyetle taşrada iken matbaanın da yan-dığını ve mevcut nüshaların bu yangında küll olduğunu esefle öğrendim.

Bugün elimde size göstermiş olduğum şu bir ve iki numaralı sayılar kaldı..

Simdi Karadeniz Ereğlîsîl kaymakma bulunan o zamanki Sivas vilâyet matbaası müdürü B. Abdülkadir Sözen "İradeî Mil-liye"nin intisarına ait hatıralarını şöyle naklediyor:

— Büyük Kurtarıcı İradeî Millîye'nin çıkarılması için bir münasip zat arattırın, kendisine Sivas gençlerinden Demircioğlu Salâhaddin arkadaşımız tavsiye edilmişti. Salâhaddin'e bu vazife teklif olununca he-yecanla ve memnuniyetle kabul etti. Ga-zetesinin resmî müsâadesi alındı. Bir kışe yaptırarak imkânsızlığı karşısında 36 pun-to nesih harflerle "İradeî Millîye", adı di-zildi. Gazetinin şekli ve sütunlarının va-ziyeti sermürettip Mahmut Efendinin es-ezidir. Vilâyet matbaası eski valî Muam-mer Bey merhumun matbaa olarak yaptır-dığı bir bina idi. Ambarımızda epeyce iyi cinsten kâğıt vardı. Matbaa binası aynı zamanda Sivas Müdafaa Hukuk Cemiyeti-nin de merkez ve yer fikir yuvası idi.

İradeî Millîye, heyeti temsiliyenin Si-vas'ta bulunduğu müddet zarfında 19 sa-yı kadar çıktı. Birinci ve ikinci nüshala-rında sürüm tahmin edememiştir. Bir vilâyet matbaasında baskı adedini yüzlerle ölçmek mutattı, bes bin nüsha basılması bize mübalâğalı görünüyordu. Halbuki bu miktarın bile az olduğu sonra yapılan mü-racaatlardan anlaşıldı. Daha o zaman gün-nü geçmiş nüshaları yirmi değil, iki yüz kurusa dahi arıyanlar vardı. İstanbul'dan bilhassa çok isteniyordu. Büyük Kurtarı-cı Heyeti Temsiliye ile birlikte "İradeî Mil-liye"yi Ankara'ya götürmek istedi. Fak-at Sivas'ın ileri gelenleri, "İradeî Millîye", Sivas'ta intisara başlamakla bu mem-lekete tarihî bir şeref vermiştir, biz bu yüksek şerefî memlekete ebedileştirmek istiyoruz. Gazeteyi bize bağışlayınız. Ay-nı maksaf uğrunda bu işi burada devam ettirelim, dediler.

Gerçî "İradeî Millîye", bundan sonra Sivas'ta çıkmaya devam etti. Fakat en büyük ilham kaynağının her nüshaya be-zeltiltiğî hususî âlâkadan mahrum kalmış, öksüzleşmişti. "İradeî Millîye, Ankara'da "Hâkimiyeti Millîye", olarak olanca şâsa-siyale parladıca, bu gazete sönük bir idare lâmbası gibi kaldı ve nihayet büsbüt-ün söndü. Elde kalan koleksiyonları ve perakende nüshaları da matbaa ile be-ra-ber yandı..

یونان احوال

تأخیر و موس غزتمنه اشعار اولدیفنه کوره یونان مجلس مبعوثانک کیجه انعقاد ایدن مجلی غایت کوروتولی دوام ایتمشدر .

یونان قزاقک بیاناتی

«باریس» غزتمنی یونان حدودی اوزرنده عثمانی پیشداغ قولک بعض موافق اشغال ایلدیکنی یازمشدر . یونان باشقه یونانسانده بالان برحواضت دها انتشار ایدرهک هیجان موجب اولمشدر . گویا

یونان قزاقک بیاناتی

روما ۵ تشرین اول سنه ناه قرابه بردهنه غزتمنی مختار لرلندن بری یونان قرالیه ملاقات ایتمشدر . یونان قزاقکده یونان قرالی «ملکتنک آلدینی وضعیت ساسبدهن نمون اولدیفنی وملهکنه اهای خدمت ایدمه بل آجق فکرلی ذواتک بوئی ایا ایدمه مدارسه متأسف بوئدیغنی بیان ایتمشدر . برمدیر عمومی کی «وینولوس» ک کئدیسه نظار اولمشک قبول ایلدیرمکی فکر عمومینسنده شکایت ایتمشدر .

یونان قزاقک بیاناتی

«آنته» یونان قزاقک کیجه اولدیفنی شیدانه روایت ایلمکده دور . یونان قزاقک اولدیغنی طرفده طویله یجه قدر . یونان قزاقک ایله اولدیغنی اولمه طویله ایتمشدری .

رومانیایه قارشو بالقان قسمته مظاهر بولمقده برابر غرب جهتمدهده بوله اولورق سرست بولمقده . بو فکره ایثالی . اتفاق مثک معارض بولمقده . سوزلری سوله بور .

پورتیکیز مسئلهسی

بوگون پورتیکیز عصیان و احزاقی قاروشومده بونیزوز ایسلا بومشله آری . قزاقکی بومشله دکادر . ۱۹۰۸ . وقعسی . قزاقک ووی عهدک اوج شخص طرفندن اتلاف و قتلی . خاندان حکمد زری به قارشو اولان کین وعتسف تتمدی . آرکیچ پورتیکیز بوقظه به طوعریه ایلدی . حکنی اولده ایتمکده ایدی .

مشهور دیشاتور قزاقونک سوغنی تارغتمشدر بری پورتیکیزده سکون و انتظام تامین اولمقده .

ایکی کولده پورتیکیز قدر قایتمه دوستو بوز قزاقق طرفدارلری اولان رفه کتمشکه شمشیر ووی خصوصیله دیشاتور «قراتوق» وعتسه خدمت ایتمکجه برابر تمیقیت ایلدی شمت نظر عیب خاندان حکمداری به قارشو اعالمه شمت عیظ و فرت تولد ایتمشدر .

قرال و مانوئل ک ک جاسی لورک سلطنت اولدیفنی کونذیری بونیز قزاقک قورومی زده هجوم ایلدی بیوردی و حکومت پک زیادتی ججاج اولدیفنی سکون و استراحتی قطعاً بولامشدری .

«پارلامنتیززم» انولی شمت و سوغدیغ غیب ایلدیکی مدخجه . جمهوری و طرفدارلری قوروتور .

بو فکر و امنانیق مازورون بوجوقون عمومی اشغال ایدیلور .

حقی پور و برادرانک سحیح به هیولتمده قیل و اتلافندن چو کوره خیالیق بولمش اولان قرال . پورتیکیز حکمداری اولورق شامقده سهوده سلاک بوزده اوطوروب یشامه بی تجریج ایلدی . مقام ایلدی ترک ایتک حاکم . یونان قزاقک کلاکت جلد .

مشوشی هر بکول پورتیکیز قرالی بولمش ایتمکده و قوروقتمده ایدی .

حقی اوزویا حکومتی سیله بولامشدر . حکمدار رسنک کلاکت سلطنت هر بولمقده سنه . بوکا معاوت و مظاهرن جوق کوروشیلدی . بوکا سنه بو قزاقی ازاله ایتمشدر .

بر برنسی تزوخ ایدره لر بزق حالالات موقعنی تقویه ایتک فکر کند بولدی . بونک اوزورسه قرال انکتره به کیدی . حقی قرال ادوار اولدی حجازیه مسانده تاجدار بایلر ارسنده سوغلی کج جهرمسی کورومکده ایدی . حقی بو سوک زمانده آلمانلار زیارت ایدره ک کیدیسه برظهم و قوت سیله تدارک ایتک بولنده ایدی .

کیدیجه نقطه به کیدیوردی . بوقمقدردی . خاندان قرالی سقوط ایدجه کیدی . کیتکسه حضور نظر .

حقی اوقاف قتل حادثات و وقایعه بو کویستورور ایدی . بقبط سارای حکمداری طرفدارلری اوقمدر ایلدی . اوقمدر شایقین بولیویوردی . که احتلال جیددینی زمان هنوز قرال سرباید ایدی . قرالک نه اولدیفنه اترام و قلیلی بومعومات بوقمدر . بروایت نظر احوط و سیددین پویته نظراً فرور ایدمه سلتمشدر . فقط بز . محیوس اولدیفنی . قدر بوردی بورتیکیز جمهوری . طرفدارلری قرال حقیقده معاملات شیدمه بولامشدر . چقلاری امید ایلدی .

بو وقایعک بر اجمیت بر خصوصسی دها . وایسه اوده بالکیز پورتیکیز جیددینه قالمقده شهبه .

سوزدر . که حدود خارجه دهمه برون کون تأجیرتی کوروشیکمدر . ذلل افکار و نظیر و راهنی . افکار

حزقی تولد ایدن قومشو حکومتلردر . درلر . بونک برکون بوله اوله جنی . اسپانیایده تجاوز ایدجهکی . شمدیدن قطعاً سولمه بیلدی .

آوروپا حکمتلری بو وقمدهن طویالی اوقمدر اظهار تأسفات ایجه جکلردر . بوندن کزیزده متأثر اوله ییلحک انکتره در

«۱۹۰۸» وقع سنده بدوسک وزیر سیک قتل و اتلاف ایلمسندن سوکره . «مانوئل» نخته چیشمشدر .

زمان سلطنتی «۲۸» آیدر .

پورتیکیز قرالی اوزمان اون طغوز یاشنده بولمقده ایدی . هنوز اوج آیی اول سن رشده واصل اوله بیلمش . زملم ادارم نی اته ایلمشدی .

اقسام تلغرافلری :

۱ . پارس . چه تیراقل اشعار اولدیفنه نظراً دارالفنون طلوسی یاغیشه اشراک ایتک اوزوره ایزبوندن موقمها حرکت ایتمشدر .

۲ . لوندرو . دهلی لفراف غزتمنی بخاریسک لسی کریمستان رئیس و کلاسی موسو استوار بونیز ایله ملاقاتی نتمر ایتمشدر .

۳ . رادقال فرقه سنه منسوب ناظر «ترکیارومانی» ایشلاک نتیجه انتران ایتمسندن سوکره لغازستان بو ایشاره قارشو لایحه باقماز باقاندده صالح عمومی ک حافظه سی بالک اواک ایتمکده . قرال فردیناله .

۴ . لوندرو . فراتوق لایحه اولان سباسبنده دها زیادتی سیمی .

۵ . پارس . یونان وزیر بونیز جاعل لشمدر . ادوده عربیه تک اعلانه انتظار ایلمکده در .

۶ . عثمکده . عثمکده در . عثمکده در .

۷ . روم .

۸ . روم .

۹ . پارس .

۱۰ . پارس .

۱۱ . پارس .

۱۲ . پارس .

۱۳ . پارس .

۱۴ . پارس .

۱۵ . پارس .

۱۶ . پارس .

۱۷ . پارس .

۱۸ . پارس .

مجادلات حقیقه تفصیلات

• لوندرو . شهر حاکم اونچی کون کچیسی ، جمهوریه طرفدارلری اردوبک بر قسمک تحقیق . اختلال باشلامشدر .

• دود کوندوز . و آتشام مجادلات شعله دوام ایتمشدر . قراله صادق قاتان سم بوکون جمهوریه طرفدارلریته الحاق ایتیبکی چهلته جمهوریه اعلان ایلمشدر .

• برلین .

• پاریس .

• لوندرو .

• پاریس .

• لوندرو .

• پاریس .

• لوندرو .

• پاریس .

• لوندرو .

• پاریس .

• لوندرو .

• پاریس .

• لوندرو .

• پاریس .

• لوندرو .

• پاریس .

• لوندرو .

• پاریس .

• لوندرو .

• پاریس .

• لوندرو .

• پاریس .